

OBLIGIMI YNË PËRBALLË  
URDHRAVE TË  
ALLAHUT



DR. ABDURREZAK EL-BEDR

Shpjegim i librit

**“Obligimi ynë përballë  
gjërave me të cilat jemi të  
obliguar nga Allahu i  
Lartësuar”**

Të dijetarit: Muhamed ibn Abdulvehab

Autor:

Dr. Abdurrezak ibn Abdul-Muhsin el-Bedr

Autor:

**Abdurrezak ibn Abdulmuhsin el-Bedr**

Titulli i librit në origjinal:

**شَرْحُ وَاجِبِ الْعَبْدِ إِذَا أَمَرَهُ اللَّهُ بِأَمْرٍ**

Titulli në shqip:

**Shpjegim i librit: “Obligimi ynë përballë gjërave me të cilat jemi të obliguar nga Allahu i Lartësuar.”**

Përktheu:

**Kastriot Mazreku**

Botimi i parë elektronik:

**Korrik, 2014.**

**Botim privat.**

©Lejohet shpërndarja në të gjitha format me kusht që të mos ndryshohet asgjë nga përmbajtja dhe të mos përdoret për qëllim përfitimi financiar.

## Përmbajtja

Çështja e parë:.....	47
Dituria për të.....	47
Çështja e dytë:.....	55
Dashuria për të.....	55
Çështja e tretë: Vendosmëria për ta vepruar atë.....	62
Çështja e katërt:.....	64
Të vepruarit e saj.....	64
Çështja e pestë:.....	67
Të jetë e përligjur: E sinqertë dhe e saktë.....	67
Çështja e gjashta:.....	69
Kujdesi nga të vepruarit e ndonjë gjëje që e zhvlerëson atë.....	69
Çështja e shtata:.....	74
Përqendrimi në të.....	74

*Me emrin e Allahut, të Gjithëmëshirshmit, Mëshirëplotit.*

Çdo lavdërim i takon Allahut, Atë e falënderojmë, tek Ai kërkojmë ndihmë dhe Atij i kërkojmë falje, si dhe mbrohemi me Allahun prej të këqijave të egove tona dhe prej shëmtive të veprave tona.

Atë që Allahu e udhëzon, s'ka humbje për të, kurse ai që devijon, s'ka udhëzim për të. Dëshmojmë se s'ka të adhuruar me meritë përveç Allahut, të Vetmit i Cili s'ka shok, si dhe dëshmojmë se Muhamedi është rob i Allahut dhe i dërguari i Tij.

Pastrimi dhe lavdërimi i Allahut qoftë për të, për familjen e tij dhe për të gjithë shokët e tij. Pastaj...

Tema e kësaj broshure ngërthen një synim madhështor për të cilin ka nevojë çdo musliman dhe muslimane dhe ai është: “Cili është obligimi ynë përballë urdhrave të Allahut”

Çka obligohemi ne në raport me gjërat me të cilat jemi të obliguar në Librin e Zotit tonë dhe në Sunetin e Profetit tonë, pastrimi dhe lavdërimi i Allahut qoftë për të?

Para se ta shtjellojmë këtë temë të rëndësishme, u përkujtoj me një çështje me të cilën vlen të përkujtohet, dhe ajo është: Allahu i Lartësuar nuk i krijoi këto krijesa së koti,

e as nuk i solli në jetë për lojë e argëtim, shumë më i pastër dhe i shenjtë është Zoti jonë se sa ta bëjë një gjë të tillë, por i krijoi me të vërtetën dhe për të vërtetën, thotë i Lartësuari:

“Krijoi qiejt dhe tokën me të vërtetën. I Lartësuar është nga

ajo që ata ia shoqërojnë.” (Nahl, 3)

Dhe e dëliri Vetën e Tij - i Lartësuar dhe i Madhëruar qoftë - në ajete të shumta prej Librit të Tij, që krijimi i këtyre krijesave të jetë së koti apo që t'i ketë vënë në jetë për argëtim.

Thotë Allahu i Lartësuar:

“Dhe nuk i kemi krijuar qiejt dhe tokën dhe çka është mes tyre së koti.

Ky është vetëm hamendësim i jobesimtarëve, mjerë për jobesimtarët për zjarrin që i pret.

A t'i barazojmë ata që besuan dhe punuan mirësi sikurse ata që përhapin çrregullim në tokë apo t'i bëjmë të devotshmit të barabartë me të shthururit?!” (Sad, 27-28)

E sqaroi i Lartësuar, se ky është hamendësim i jobesimtarëve dhe bindja e atyre që nuk besojnë, të cilët hamendësojnë dhe kanë bindje se ata janë të krijuar së koti, për lojë e argëtim dhe se Allahu i Lartësuar i ka krijuar këto krijesa së koti, do të thotë pa urtësi e pa qëllim!

Prandaj tha: “Ky është vetëm hamendësim i jobesimtarëve,” që do të thotë: Ata janë që kanë këtë bindje për Zotin e botëve, këtë bindje mëkatore dhe besojnë këtë besim të prishur, pastaj i kërcënoi ata duke thënë: “*mjerë për jobesimtarët për zjarrin që i pret.*”

Thotë Allahu i Lartësuar në një ajet tjetër:

“Ne nuk i kemi krijuar qiejt dhe tokën dhe ç’gjendet mes

tyre, për të luajtur.

Sikur të donim argëtim Ne do ta bënim me gjëra pranë Nesh, nëse do të bënim diçka të tillë.” (Enbija, 16-17)

Në Kur'an ka ardhur lavdërimi i Allahut -i Madhëruar dhe i Lartësuar qoftë- për robërit e Tij të devotshëm, miqtë e Tij besimtar dhe grupin e afërt të Tij të cilët kanë arsyetim të shëndosh, se prej veprave më madhore të tyre ishte meditimi në krijimin e qiejve dhe të Tokës dhe besimi i tyre i thellë se ato nuk janë të krijuara së koti:

“Me të vërtetë, në krijimin e qiejve dhe të Tokës dhe në ndërrimin e natë dhe të ditës, ka shenja për njerëzit e mençur, për ata që e përmendin Allahun duke qëndruar në këmbë, ndenjgur apo shtrirë dhe që meditojnë për krijimin e qiejve dhe të tokës (dhe thonë):“O Zoti Ynë! Ti nuk i ke krijuar këto së koti, i Lartësuar qofsh dhe ruana nga ndëshkimi i Zjarrit” (Ali Imran, 190-191)

Që nënkupton se nuk i ka vërë në jetë këtë krijim, e as këtë ekzistencë e as këta njerëz së koti, i lartësuar, i pastër e i shenjtë je Ti nga veprimi i kësaj:

“O Zoti Ynë! Ti nuk i ke krijuar këto së koti, i Lartësuar qofsh” do të thotë:

Ne të pastrojmë dhe të shenjtërojmë, o Zoti ynë, *“dhe ruana nga ndëshkimi i Zjarrit”*

kërkuan afrim tek Allahu, në kërkimin e mbrojtjes nga ndëshkimi i zjarrit me pastrimin që ia bënin Atij, që krijimi i

këtyre krijesave të jetë së koti.

Ky është një mjetë madhështor me të cilin afrohen besimtarët tek Allahu i Lartësuar në arritjen e këtij qëllimi.

Në këtë është një sekret madhështor që vlen të vihet në dukje, e ky është:

Kjo bindje, bindja e besimtarëve se “Allahu nuk i ka krijuar këto krijesa së koti, pa qëllim” tek ata ka ndikim të madh në veprat e tyre, në moralin e tyre, në aktivitetin e tyre e në adhurimin e tyre, duke bërë që të largohen nga loja, argëtimi dhe gjërat e kota që të largojnë nga qëllimi i krijimit dhe në të njëjtën kohë bindja e jobesimtarëve se *“Këto krijesa janë të krijuara së koti, pa qëllim”* ka ndikim në veprat e tyre, në moralin e tyre, në aktivitetin tyre e në adhurimet e tyre, duke bërë që të zhyten në argëtim dhe të fundosen në gjëra ta pavlera, sa që jeta e tyre u ngjan kafshëve madje edhe më keq.

Besimtari i cili beson se ky krijim nuk është krijuar pa qëllim dhe nuk ekziston së koti, ky besim e bënë që të angazhohet e të përpiqet në atë për të cilin është krijuar dhe është sjellë në këtë jetë për ta realizuar, ndërsa kush beson se këto krijesa janë krijuar së koti dhe ka këtë bindje, atëherë besimi dhe bindja e tij, do ta sjellin në shkatërrimin më të madh në këtë jetë dhe në botën tjetër.

Për këtë arsye prej gjërave që më së shumti të afrojnë tek Allahu i Lartësuar, në kërkimin e mbrojtjes prej zjarrit, është besimi i thellë se Allahu i Lartësuar nuk i ka krijuar këto krijesa pa qëllim, përkundrazi Ai i ka krijuar me të vërtetën



dhe për të vërtetën, ky besim sjell tek besimtari fryte si: vepra të mira, adhurime të vlefshme dhe lidhje të përsosur me Allahun e Lartësuar.

Ndërsa jobesimtarët që për Allahun hamendësonin këtë bindje mëkatore, të cilëve u referohet fjala e Allahut: “Ky është vetëm hamendësim i jobesimtarëve, *mjerë për jobesimtarët për zjarrin që i pret.*” (Sad,27) I kërcënoi Allahu i Lartësuar me zjarr në Ditën e Kiametit, me hyrje në Xhehenem jetë e për jetë, prandaj kur të futen në zjarr në Ditën e Kiametit dhe ta përjetojnë dënimin dhe të këputet për ta çdo shpresë e të pamundësohen mashtrimet e tyre, u drejtohet Allahu i Lartësuar atyre duke qenë ata në zjarr:

“Mos vallë, keni menduar që Ne ju kemi krijuar kot dhe që nuk do të ktheheshit te Ne?!

I lartësuar është Allahu , Sundimtari i Vërtetë!

S’ka të adhuruar me meritë përveç Tij, Zotit të Fronit Madhështor!” (Muminun, 115-116)

Nëse mediton në kontekstin në të cilin ka ardhur ky ajet, në pjesën e fundit të kaptinës Mu’minun, do të arrish në këtë përfundim: Allahu i Lartësuar përmend gjendjen e njerëzve në Ditën e Kiametit ku do të qëndrojnë para Zotit të botëve, do të shfaqen para Allahut të Lartësuar dhe ata do të ndahen në dy grupe: Njëri grup për në Xhenet, kurse tjetri për në zjarr dhe e shfaq i Lartësuari gjendjen e së cilit prej tyre në ajete madhështore:

“E, kur të fryhet në Sur, atëherë, midis tyre nuk do të ketë lidhje farefisnore dhe ata as që do të pyesin për njëri-tjetrin. Ata, që u rëndohet peshorja e tyre (me vepra të mira), janë të shpëtuar. Sa për ata që do të kenë peshore të lehta, mu ata do të jenë që kanë humbur vetveten, duke qëndruar përherë në Xhehenem. Zjarri do t’ua përcëllojë fytyrat dhe do të duken të shëmtuar në të. (Dhe atyre do t’u thuhet):“Vallë, a nuk ju lexoheshin Shpalljet Tona dhe i quanin ato gënjeshtra?! Ata do të thonë: “O Zoti ynë, neve na mposhti e keqja (tekat dhe dëshirat) jonë dhe ishim një popull i humbur. O Zoti ynë, nxirrna prej Xhehenemit e, nëse kthehemi prapë teke e keqja atëherë jemi keqbërës të vërtetë.”

Ai do t’u thotë: “Rrini aty të përbuzur dhe mos Më thoni asgjë!” Mes robërve të Mi, ishte një grup i cili thoshte: “O Zoti ynë, ne kemi besuar, andaj na fal dhe na mëshiro! Ti je më i miri i mëshiruesve!” Por ju i keni tallur ata, sa ju bënë të më harronit Mua së përmenduri, e përherë i përqeshnit ata. Unë i kam shpërblyer ata sot për durimin e tyre e ata, me të vërtetë, janë të shpëtuar. Ai do t’u thotë: “Sa vjet keni qëndruar në Tokë?”

Sa gjatë keni qëndruar në jetën e kësaj bote?

“Ata do të përgjigjen: “Kemi qëndruar një ditë ose një pjesë dite.

Pyesni ata që i kanë numëruar!”

Pra, pyesni engjëjt të cilët i kanë numëruar ditët tona, fjalët dhe kohën tonë dhe i kanë regjistruar ato.

“Ai do të thotë: “Keni qëndruar shumë pak. Eh, sikur ta kishit ditur!

Mos vallë, keni menduar që Ne ju kemi krijuar kot dhe që nuk do të ktheheshit te Ne?!” (Mu’minun, 101-115)

Këto fjalë ua thotë Allahu i Lartësuar banorëve të zjarrit duke qenë ata në zjarr:

“Mos vallë, keni menduar që Ne ju kemi krijuar kot dhe që nuk do të ktheheshit te Ne?!”

Do të thotë: pa urtësi e pa qëllim! A kjo ishte bindja juaj për Zotin e botëve?! Se Ai krijon këtë krijim dhe sjell këtë ekzistencë kot, pa urtësi e pa qëllim?!

Ky është njëri shpjegim i komentuesve të Kuranit për këtë ajet, kurse shpjegimi tjetër për këtë ajet:

“Mos vallë, keni menduar që Ne ju kemi krijuar kot dhe që nuk do të ktheheshit te Ne?!”

Do të thotë: A menduat dhe besuat se ju nuk jeni krijuar për tjetër gjë, veçse që të bridhni kot e të argëtoheni?! A kjo është arsyeja që Allahu u ka krijuar juve?!

“Mos vallë, keni menduar që Ne ju kemi krijuar kot dhe që nuk do të ktheheshit te Ne?!” I Lartësuar është Allahu” Do të thotë, i pastër dhe i shenjtë është nga kjo gjë.

“I Lartësuar është Allahu Sundimtari, i Vërteti”

“i Vërteti”(El-Haku) është prej emrave të bukur të Allahut dhe kuptimi i tij është:

Ai në të Cilin nuk ka dyshim dhe luhatje, as në qenien e Tij, as në emrat dhe cilësitë e Tij, as në të drejtën e Tij për t'u adhuruar.

Ai është i adhuruar me meritë dhe s'ka të adhuruar me meritë pos Tij.

Ai - i Madhëruar dhe i Lartësuar qoftë - është i Vërteti, emrat dhe cilësitë e Tij janë të vërtetë, veprat dhe fjalët e Tij janë të vërteta, feja dhe sheriati i Tij është i vërtetë, njoftimet e Tij të gjitha janë të vërteta, premtimi i Tij është i vërtetë dhe takimi me Të është i vërtetë.

Prandaj i Dërguari ynë, paqja dhe lavdërimi i Allahut qoftë për të, kur ngrihej për namaz të natës, në lutjet hyrëse i pranonte këto kuptime, siç gjendet në hadithin e Ibn Abasit, Allahu qoftë i kënaqur me të:

“Kur ngrihej Profeti, paqja dhe lavdërimi i Allahut qoftë për të, për namaz të natës thoshte:

“O Allahu im, vetëm për Ty është lavdërimi, Ti je mbajtësi i qiejve dhe i Tokës dhe çfarë është mes tyre; Vetëm për Ty është lavdërimi, Ty të takon pushteti i qiejve dhe i Tokës dhe çfarë është mes tyre; Vetëm për Ty është lavdërimi, Ti je dritë e qiejve dhe e Tokës dhe çfarë është mes tyre; Vetëm për Ty është lavdërimi, Ti je pronari i qiejve dhe i Tokës dhe çfarë është me tyre; Vetëm për Ty është lavdërimi, Ti je i Vërteti, premtimi Yt është i vërtetë, takimi me Ty është i vërtetë, fjala Jote është e vërtetë, Xheneti është i vërtetë, zjarri është i vërtetë, profetët e Tu janë të vërtetë, Muhamedi, paqja dhe lavdërimi i Allahut

qoftë për të, është i vërtetë, Dita e Kiametit është e vërtetë. O Allahu im, Ty të jam dorëzuar, në Ty kam besuar, dhe në Ty jam mbështetur, dhe me pendim tek Ti jam kthyer, për emrin Tënd armiqësohem dhe tek Ti do të gjykojem, fali mëkatet e mia të shkuara dhe të tashme, mëkatet e dukshme dhe të fshehta, Ti je i pari dhe Ti je i fundit, s'ka të adhuroar pos Teje.”<sup>1</sup>

Përballë të vërtetës gjendet e kota, që është përshkrimi i të adhuroarve pos Allahut të Madhëruar:

“Kjo sepse Allahu është i Vërteti, kurse çka adhurohet pos Tij, është pikërisht e kota dhe se Allahu është Lartësuari, Madhështori.” (Haxh, 62)

Thotë i Lartësuari:

“Vetëm Atij i takon lutja e vërtetë kurse ata të cilët luten pos Tij, nuk u përgjigjen atyre me asgjë.” (Rrad, 14)

Pa ashtu për këtë çështje madhore Allahu i Lartësuar ka folur në Kur'an në fjalën e Tij, të Lartësuar:

“Vallë, a mendon njeriu se do të lihet së koti.” (Kijame, 36)

Do të thotë: A mendon dhe beson se do të lihet së koti?!

Po ashtu është thënë: A mendon se do të lihet pa u urdhëruar dhe pa u ndaluar?! Është thënë po ashtu: Pa u

---

<sup>1</sup> Buhariu(6317), Muslimi(769), nga Ibn Abasi, Allahu qoftë i kënaqu me të, kurse në transmetimin e Muslimit nuk gjendet pjesa “profetët e Tu janë të vërtetë dhe Muhamedi, paqja dhe lavdërimi i Allahut qoftë për të, është i vërtetë.”

ringjallur në Ditën e Kiametit!!

Thotë Ibn Kethiri, Allahu e mëshiroftë:

“Formulimi i dukshëm i ajetit i përfshinë të dy rastet, që do të thotë se nuk do të lihet në këtë botë i lënë pas dore, pa u urdhëruar dhe pa u ndaluar dhe nuk do të lihet në varrë ashtu kot pa u ringjallur, përkundrazi ai në këtë botë është i ndalur dhe i urdhëruar dhe do të ringjallet për të dalë para Allahut në botën tjetër.”<sup>2</sup>

I Lartësuar do t’i ringjallë njerëzit në Ditën e Kiametit dhe ata do të ngritën dhe të qëndrojnë para Zotit të botëve, për t’u shpërblyer bamirësi për bamirësin e tij dhe për t’u ndëshkuar keqbërësi për të keqën e tij.

Sa larg e larg është të ndodhë që t’i barazoj Zoti i botëve bamirësin me keqbërësin, të devotshmin me mëkatarin, të bindurin me kokëfortin.

“A mos do t’i barazojmë ata që besuan dhe bënë vepra të mira me ata që bënë shkatërrime në tokë, apo do t’i konsiderojmë njësoj si të devotshmit, si mëkatarët?” (Sad, 28)

Kjo asnjëherë s’ka për të ndodhur, i Lartësuar është Zoti ynë që të bëjë diçka të tillë.

Lexues të nderuar, në këto ajete e të tjera të ngjashme në Librin e Zotit tonë Madhështorë, ka zgjim për zemrat dhe sqarim për njerëzit, në ato ka paralajmërim për të hutuarin

---

<sup>2</sup> Tefsiri i Ibn Kethirit(8/283).

dhe përkujtim për besimtarin, në ato ka sqarim për një të vërtetë madhështore, që duhet të jetë prezentë në mendje, ashtu që njeriut të mos i kalojë koha e tij, vitet dhe ditët e tij në humbje dhe kotësi, ngase njeriu nuk është krijuar për të kotën e as për argëtimin.

Transmeton Ibn Ebi Hatim nga një familjar i Said ibnul Asit, i cili ka thënë: “Në hytben e fundit që e mbajti Omer ibn Abdul-Aziz-i, pasi e falënderoi dhe lavdëroi Allahu, pastaj tha: “O njerëz, ju nuk jeni të krijuar së koti dhe nuk do të liheni pa përgjegjësi, juve u pret një kthim ku Allahu do të ju gjykoj dhe do të ndaj drejtësi mes jush, i shkatërruar do të jetë ai që do të del nga mëshira e Allahut dhe privohet nga Xheneti i Tij, gjerësia e të cilit është sa gjerësia e qiejve dhe Tokë; A nuk e di(njeriu), se nuk ka për t’u siguruar askush nesër përveç atij që ka kujdes dhe frikësohet sot, që shpenzon mundin e tij për ta fituar përjetësinë dhe të paktën (dunjan) për të shumtën(ahiretin), dhe frikën(në këtë botë) për sigurinë(në botën tjetër)!

A nuk e shihni se jeni prej një esence të dobët(dheut) dhe pastaj do të jeni përsëri mbeturinë(dhe), në mënyrë që të ktheheni tek trashëgimtari më i mirë (Allahu i Lartësuar)?! Pastaj, për çdo ditë jeni në udhëtim për t’u kthyer tek Allahut i Madhëruar, është duke u shuar jeta juaj dhe duke përfunduar afati juaj, sa që do të treteni në thellësi të tokës, do të vendosen në barkun e tokës pa shtrojë, pa qenë të akomoduar. Të braktisur prej të dashurve tuaj dhe u ka mbuluar dheu dhe u pret llogaria, (njeriu do të jetë)pengë i veprave të tij, i

panevojshëm për atë që ka lënë (pasurisë), nevojtar për atë që ka ofruar (prej veprave të mira). Keni frikë Allahun, o robër të Allahut, para se të përfundon marrëveshja (për pendim) dhe të zbret vdekja mbi ju.” Pastaj vendosi para fytyrës së tij, një pjesë të rrobës dhe ia plasi vajit dhe filluan të qajnë të gjithë ata që ishin rreth tij.”

Kur muslimani ta kuptojë këtë çështje dhe të bindet se është i krijuar për t’u urdhëruar dhe për t’u ndaluar, atëherë “Cili është obligimi i tij përballë çështjeve me të cilat e ka urdhëruar Allahu me to dhe përballë gjërave me të cilat Allahu i ka ndaluar prej tyre?” Kjo është tema e kësaj broshure.

Obligohet çdo musliman dhe muslimane përballë urdhrave të Allahut të Lartësuar me shtatë gjëra të rëndësishme, të cilat i shtjelloi, shtjellim të mjaftueshëm dhe i sqaroi, sqarim të dobishëm, imami reformator, dijetari i Islamit, Muhamed ibn AbdulVehabi, Allahu e mëshiroftë dhe shpërbleftë, në një mesazh të përmbledhur, me dobi madhështore dhe shumë frytdhënës.

Në vijim janë fjalët e tij të përshtatshme dhe shprehjet e tij të sakta me diçka prej komentit të shkurtër.

Thotë, Allahu e mëshiroftë:

“Kur Allahu e urdhëron robin e tij me një çështje, atëherë për të bëhen obligim shtatë gjëra:

E para: Dituria për të.

E dyta: Dashuria për të.



E treta: Vendosmëria për ta vepruar atë.

E katërta: Të vepruarit e saj.

E pesta: Të jetë e përligjur: E sinqertë dhe e saktë.

E gjashta: Kujdesi nga të vepruarit e ndonjë gjëje që e zhvlerëson atë.

E shtata: Përqendrimi në të.”<sup>3</sup>

Këto çështje llogariten ajka e çështjeve dhe një përmbledhje tepër e çmuar të cilës vlen t'i kushtohet vëmendje e veçantë:

**E para:** Të mësohen.

**E dyta:** Të kuptohen drejtë.

**E treta:** Të veprohen ato.

**E katërta:** Të përhapen mes njerëzve.

Pastaj vazhdoi, Allahu e mëshiroftë, me shtjellim të përmbledhur.

---

<sup>3</sup> “Eddurur Senijeh fil Ugjubeh Nexhdije”(2/74-75, botimi i shtatë, viti 1425h)

## Çështja e parë:

### Dituria për të

“Kur ta kuptoj njeriu se Allahu e ka urdhëruar për ta njësuar në adhurim dhe ka ndaluar nga idhujtaria(shirku). A po e kupton se Allahu e ka lejuar tregtinë ndërsa e ka ndaluar kamatën. A po e kupton se Allahu ka ndaluar të ngrënit e pasurisë së jetimit dhe e ka lejuar që kujdestari i tij të merr prej saj me maturi nëse është i varfër, atëherë bëhet obligim për të që t’i di çështjet me të cilat obligohet me to dhe të pyet për to derisa t’i mëson dhe duhet t’i di çështjet nga të cilat ndalohet dhe të pyet për to derisa t’i mëson. Dhe konsiderojë këtë me çështjen e parë: E kjo është çështja e njëshmërinë/teuhidit dhe idhujtarisë /shirkut. Shumica e njerëzve e dinë se njëshmëria/teuhidi është e vërtetë, ndërsa idhujtaria /shirku është e kotë, megjithatë largohet nga mësimi i kësaj çështje dhe të pyeturit për të. Dhe e kupton se Allahu e ka ndaluar kamatën, por blen dhe shet dhe nuk pyet për të. Dhe e kupton ndalimin e ngrënies së pasurisë së jetimit dhe lejimin e të ngrënit me maturi, por administron me pasurinë e jetimit dhe nuk pyet.”

---

Çështja e parë me të cilën obligohemi përballë gjërave me të cilat na ka urdhëruar Allahu i Lartësuar me to është dituria për to, ky është obligimi i parë dhe me të fillohet, prandaj thotë Allahu i Lartësuar:

“Dije se nuk meriton të adhurohet askush pos Allahut

dhe kërko falje për mëkatin tënd, për të besimtarëve e të besimtareve,” (Muhamed, 19)

Filloi me dituri para fjalëve dhe veprave, kurse ai që nuk di se me çka e ka urdhëruar Allahu i Lartësuar dhe nuk e di se nga çka e ka ndaluar, atëherë si do të vepron urdhrat dhe do t’u shmanget ndalesave?! Siç thuhet: *“Gjëja e humbur nuk mund të dhurohet.”* Apo siç është thënë: *“Si mund të ruhet ai, i cili nuk e di se nga çfarë duhet të ruhet?!”*<sup>4</sup>

Për këtë arsye, obligimi i parë që kemi përballë gjërave që na ka urdhëruar Allahu i Lartësuar me to është që t’i mësojmë, prandaj kanë ardhur ajete të shumta dhe në hadithe të shumta nga i Dërguari i ynë, paqja dhe lavdërimi i Allahut qoftë për të, është këshilluar për dituri, nxitimi për marrjen e saj dhe inkurajimi për të, dhe është qartësuar vlera e saj dhe janë përmendur dobitë, frytet dhe ndikimi i saj.

Dhe prej tyre fjala e Profetit tonë, paqja dhe lavdërimi i Allahu qoftë për të:

“Kush merr rrugën për të kërkuar dituri, Allahu ka për t’ia lehtësuar atij rrugën për në Xhenet.”<sup>5</sup>

Si dhe fjala e tij, paqja dhe lavdërimi i Allahut qoftë për të:

“Atij që Allahu ia dëshiron të mirën, e bënë që ta kuptoj

---

<sup>4</sup> Prej fjalëve të Bekër bin Hunejs i transmeton Ebu Nuajm në “Hiljeh”(8/365)

<sup>5</sup> Muslimi(2699) nga Ebu Hurejra, Allahu qoftë i kënaqur me të.

fenë.”<sup>6</sup>

Gjithashtu është saktësuar nga Profeti ynë, paqja dhe lavdërimi i Allahut qoftë për të, se ai thoshte çdo ditë pas namazit të sabahut:

“O Allahu im, unë kërkoj nga Ti dituri të dobishme, furnizim të mirë dhe vepra të pranuar.”<sup>7</sup>

E luste Allahun e Lartësuar për këtë çdo ditë, ka thënë Allahu i Lartësuar për të në Kur’an:

“Dhe thuaj: Zoti im, ma shto diturinë.” (Ta Ha, 114)

Si dhe ajeti i parë që i zbriti atij ishte “Lexo”, urdhër për të lexuar dhe mësuar.

Dhe në këtë lutje, paqja dhe lavdërimi qoftë për të, filloi me dituri të dobishme para furnizimit të mirë dhe veprave të pranuar, kjo sepse është dituria e dobishme që ia mundëson muslimanit të bëjë dallim ndërmjet furnizimit të mirë dhe të keq, ndërmjet veprës së mirë dhe veprës së keqe, ndërsa tek ai që nuk gjendet dituria e dobishme, si do të bëjë dallimin ndërmjet të vërtetë dhe të kotës, të mirës dhe të keqes?!

“Thuaju: Vallë, a barazohen ata që dinë me ata që nuk dinë?!” (Zumr, 9)

“A është i njëjtë ai që e di se ajo çka të është zbritur prej

---

<sup>6</sup> Buhariu(71), Muslimi(1037) nga Muavijeh ibn Sufjan, Allahu qoftë i kënaqur me të dy.

<sup>7</sup> Suneni i Ibn Maxhës(925), prej Umi Selemes, Allahu qoftë i kënaqur prej saj, si dhe e saktësoi Shejh Albani, Allahu e mëshiroftë.

Zotit tënd është e vërtetë me atë që është i verbër.” (Rad, 19)

“A është më i udhëzuar ai që ec i përmbysur me fytyrë në tokë, apo ai që ec në pozicion qëndruar rrugës së drejtë?” (Mulk, 22)

Dituria është dritë për poseduesin e saj dhe është pishtar për udhëtarin.

Kush ec në rrugën e tij me dituri dhe argument prej fesë së Allahut të Lartësuar, hapat e tij në udhëtimin e tij do të jenë të në drejtimin e duhur, për dallim me atë që përpjekjet dhe mundohet pa dituri e pa udhëzim, për të tillët ka thënë Omer ibn Abdulaziz, Allahu qoftë i kënaqur me të:

“Ai që e adhuron Allahun pa dituri, ajo që prishë është më e madhe se ajo që përmirëson.”<sup>8</sup>

Vallë, mos janë shpikur risitë dhe janë përhapur lloje të ndryshme të gjërave të kota mes njerëzve: adhurime pa dituri dhe pa argument veçse për shkak të padituri në fenë e Allahut.

Kështu dituria përbënë një bazë madhore dhe një synim të rëndësishëm, çdo musliman dhe muslimane duhet të jetë i etur për të, nisur nga kjo dijetarët kanë këshilluar që muslimani duhet ta marr hisen e tij të diturisë çdo ditë, duhet të përkujdeset që të mos i perëndoj Dielli i ditës së tij, e që të mos ketë marrë atë ditë dituri.

---

<sup>8</sup> Transmeton Ibn Ebi Shejbeh në “Musanef”(35098) dhe Darimi në “Sunen”(313) dhe Ibn Batah në “El- Ibaneh”(579).

Dituria është e kërkuar prej teje çdo ditë dhe dëshmia për këtë është e dukshme në lutjen e Profetit tonë, paqja dhe lavdërimi i Allahu qoftë për të, që bënte çdo ditë pas namazit të Sabahut: “O Allahu im, kërkoj prej teje dituri të dobishme.”

Kështu që, duhet të jetë në programin ditor të muslimanit kërkimi i diturisë dhe të ndaj një pjesë të kohës për çdo ditë në nxënien e diturisë.

Dhe prej mirësive të Allahu për ne në këtë kohë është që mënyrat e marrjes së diturisë janë bërë të shumta, në automjetin tënd ke mundësi të dëgjosh këshilla të dobishme, ligjërata të frytshme, çështje të ndryshme të fesë.

Ke mundësi të dëgjosh fjalën e Allahut dhe shpjegimin e ajeteve të Tij dhe haditheve

të të Dërguarit të Tij, paqja dhe lavdërimi i Allahut qoftë për të, mund të dëgjosh radiot e dobishme, radiot që transmetojnë Kur’anin Fisnik, që është një universitet i diturisë nga të cilat kanë përfituar shumë njerëz nëpër botë, numrin e të cilëve nuk e di askush pos Allahut të Madhëruar.

Madje disa persona të devotshëm, kanë përfunduar në makinat e tyre gjatë udhëtimeve dhe lëvizjeve të tyre dëgjimin e librave të shumtë me shpjegimet e dijetarëve, e kjo nuk ka qenë e mundur në kohët e mëparshme.

Ndërsa disa të tjerë janë që e shpenzuan jetën e tyre me këto pajisje duke dëgjuar gjëra të kota, epsh-ndjellëse dhe që dërgojnë në humbje.

Ke kujdes, o ti që të ka begatuar Allahu me automjetin tënde, që këto pajisje t'i përdorësh për gjëra të kota dhe në ndalesa!

Siç u vërtetua, obligimi i parë është përballë gjërave që na ka urdhëruar Allahu me to, është dituria dhe mësimi i tyre, njohja e urdhrave të Tij dhe njohja e ndalesave të Tij. Na ka urdhëruar Allahu për ta njësuar/teuhid, atëherë le ta mësojmë njëshmërinë dhe kjo është gjëja më e rëndësishme me të cilën jemi të urdhëruar.

Jemi të urdhëruar me namaz, dhe ai është shtylla më e rëndësishme e Islamit pas dy dëshmimeve, atëherë le ta mësojmë namazin me kushtet e tij, me shtyllat e tij, me obligime e tij.

A nuk ka thënë Profeti ynë, paqja dhe lavdërimi i Allahu qoftë për të:

“Faluni, siç më keni parë mua duke u falur.”<sup>9</sup>

Si të falet muslimani, ashtu siç është falur Profeti, paqja dhe lavdërimi i Allahut qoftë për të, nëse nuk mëson atë?!

Dhe kështu thuaj për agjërimin, zekatin e në përgjithësi për të gjitha adhurime tjera.

Fjala e tij, Allahu e mëshiroftë: “Dhe konsideroje këtë me çështjen e parë: Ajo është çështja e njëshmërisë/teuhidit dhe idhujtarisë/shirkut.

“Shumica e njerëzve, nëse pyetën se çfarë thua për njëshmërinë /teuhidin? Përgjigjen: Njëshmëria është e drejtë, e

---

<sup>9</sup> Buhariu(631), nga Malik ibn Huvejrith, Allahu qoftë i kënaqur me të.

vërtetë dhe nëse pyetët se çfarë thua për idhujtarinë /shirkun?  
Përgjigjen: Idhujtari është e kotë, e gabuar.

Megjithëkëtë nuk pyesin rreth çështjeve të teuhidit dhe as nuk pyesin rreth çështjeve të shirkut!”

Madje ndodhë që të vepron ndonjë gjë e cila e asgjëson besimin apo ndodhë që të vepron vepra që janë shirk, nuk pyet për njësimin/teuhidin dhe nuk e mëson atë e as nuk e kupton realitetin e tij dhe nuk e njehë shirkun, ndoshta bie në vepra që janë shirk, sepse vepron pa pyetur.

Fjala e tij: “Dhe e kupton se Allahu e ka ndaluar kamatën, por blen dhe shet dhe nuk pyet për këtë.”

Madje disa prej tyre kur të mendojnë në vetën e tyre që të pyesin për ndonjë punë që i sjellë fitim të madh, ndalon së pyeturi, duke thënë me vete:

“Ndoshta, ndodhë të jetë e ndaluar!”

Dëshiron të blejë dhe shet në këtë mënyrë, nuk dëshiron që t’i bëhet e qartë se është e ndaluar dhe ta ndërpresë këtë tregti dhe kjo është gjendja e shumicës së njerëzve sot të cilët nuk pyesin dhe nëse i thua: “Pyet!” E sheh se i shmangët të pyeturit.

Fjala e tij: “Dhe e kupton ndalimin e ngrënies së pasurisë së jetimit dhe lejimin e të ngrënit me maturi, por administron me pasurinë e jetimit dhe nuk pyet.” Administron me pasurinë e jetimit dhe nuk pyet për kufirin brenda të cilit i lejohet ngrënia e pasurisë së jetimit.





## Çështja e dytë:

### Dashuria për të

“Niveli i dytë: Dashuria për shpalljen e Allahut ndërsa urrejtja e saj është mosbesim/kufër, siç tregon fjala e Tij: “Kjo sepse ata urreyen atë që zbriti Allahu, andaj ua asgjësoi veprat e tyre”(Muhamed,9) Shumica e njerëzve nuk e duan të Dërguarin, paqja dhe shpëtimi i Allahut qoftë për të, madje e urrejnë atë, apo urrejnë atë me të cilën është ardhur qoftë edhe nëse e di se Allahu është që e ka zbritur.”

Çështja e dytë me të cilën obligohemi përballë urdhrave me të cilët na ka obliguar Allahu, është që t'i mbushim zemrat tona me dashurinë e Tij, e dashuria është drejtuese drejt çdo mirësie dhe thirrëse në çdo vlerë. Ka thënë i Dërguari, paqja dhe shpëtimi i Allahut qoftë për të:

“Në trup është një pjesë, e cila nëse përmirësohet, atëherë përmirësohet i gjithë trupi, ndërsa nëse ajo priset, atëherë priset i gjithë trupi. Ajo është zemra.”<sup>10</sup>

Prandaj, i takon muslimanit që gjithnjë ta thëllon dashurinë për Allahu në zemrën e tij dhe dashurinë për të Dërguarin e Allahut, paqja dhe shpëtimi i Allahut qoftë për të, dashurinë për ligjin e Allahut dhe të punojë për fuqizimin e kësaj dashurie në zemrën e tij. E do namazin, e do agjërimin, e do devotshmërinë dhe bamirësinë, si dhe e do sinqeritetin dhe i

---

<sup>10</sup> Transmeton Buhariu (52), Muslimi (1599) nga hadithi i Nu'man ibn Beshiri, Allahu qoftë i kënaqur me të.

urren ndalesat, mëkatet, paturpësitë...

Kur zemra të dojë vetëm për Allahun dhe të urrej vetëm për Allahun, atëherë do të përmirësohet gjendja e njeriut:

“Ai që do për hir të Allahut dhe urren për hir të Allahut, jep për hir të Allahut dhe ndalon për hir të Allahut, veçse e ka plotësuar besimin e tij.”<sup>11</sup>

“Kulmi i besimit është shfaqur në dashurinë për hir të Allahut dhe urrejtjen për hir të Allahut.”<sup>12</sup>

Prandaj ka nevojë muslimani, që ta forcojë në zemrën e tij dashurinë për Allahun dhe për të Dërguarin e Tij, për sheriatin e Tij vazhdimisht si dhe t’i merr shkaqet të cilat e forcojnë këtë dashuri në zemrën e tij dhe përpiqet që të largojë prej zemrës së tij sëmundjet dhe çdo gjë që e cungon këtë dashuri.

Për shkak të shmangies së zemrës dhe sëmundjeve të saj, i gjen që zemrat e disa njerëzve nuk ua pranojnë gjërat e mira dhe nuk gjejnë vend për to dhe nuk lumturohet me dëgjimin e tyre, mirëpo ngushtohen kur të përmenden ato, kurse nëse thirren për të kotën ua pranojnë shpirtrat e tyre dhe anojnë nga e kota zemrat e tyre.

Ky është devijim në zemër:

“Zoti ynë! Mos lejo që zemrat tona të shmangen, pasi na ke

---

<sup>11</sup> Transmeton Ebu Davudi(4681) nga hadithi i Ebu Umame el-Behilij, Allahu qoftë i kënaqur me të. Si dhe e saktësoi Shejh Albani në “Silsiletu”(380).

<sup>12</sup> Sherh Sunneh(3468) të Begaviut nga hadithi i Ibn Abasit, Allahu qoftë i kënaqur me të. Si dhe e saktësoi Shejh Albani në “Silsiletu”(998).

udhëzuar në rrugën e drejtë, dhe jepna mëshirë prej Teje; vërtet, Ti je Dhuruesi i madh!” (Ali Imran, 8)

Për këtë arsye, ka nevojë njeriu që të mundohet ta urdhëroj zemrën e tij me dashuri për Allahun, me dashuri për fenë dhe ligjin e Tij, me dashuri për urdhrat e Tij, nëse në zemër gjendet kjo dashuri, atëherë do të përmirësohet gjendja e njeriut.

Nga lutjet madhështore të transmetuara nga Profeti ynë, paqja dhe lavdërimi i Allahut qoftë për të:

“Kërkoj prej Teje dashurinë Tënde dhe dashurinë e atyre që të duan Ty dhe dashuri për vepra që e mundësojnë dashurinë Tënde.”<sup>13</sup>

Muslimani lutet me këtë lutje dhe e përsëritë gjatë jetës së tij dhe i merr shkaqet të cilat e forcojnë dhe e zgjerojnë në zemrën e tij dashurinë për Allahun dhe të Dërguarin e Tij, e për fenë e Tij.

Kur në zemër të ketë dashuri për gjërat e mira, atëherë ajo i pranon ato dhe zgjerohet me veprimin e tyre dhe përkushtohet në to.

Për njeriun është e kërkuar që t'i do veprat të cilat të afrojnë tek dashuria e Allahut, në hadith kudsij thotë Allahu i Lartësuar:

“Nuk më afrohet robi Im me diçka më të dashur tek Unë, se sa me gjërat me të cilat e kam obliguar. Dhe vazhdon robi Im

---

<sup>13</sup> Transmeton Tirmidhiu(3235) nga Muadh ibn Xhebel, Allahu qoftë i kënaqur me të. Thotë: Tirmidhiu ky hadith është i mirë, i vërtetë.

të më afrohet Mua me vepra vullnetare derisa ta dua atë, e kur Unë ta dua atë, bëhem dëgjimi i tij me të cilën dëgjon dhe shikimi i tij me të cilin shikon dhe dora e tij me të cilën punon dhe këmba e tij me të cilën ec dhe nëse ai më kërkon diçka Mua do t'ia dhurojë dhe nëse kërkon prej Meje mbrojtje do ta mbrojë atë.”<sup>14</sup>

Dhe në këtë gjendje le t'i merr shkaqet të cilat e nxjerrin në shesh dashurinë dhe e sjellin atë, ato janë dhjetë:

**“E para:** Leximi i Kur’anit me meditim, duke i kuptuar domethëniet e tij.

**E dyta:** Afrimi tek Allahu me vepra vullnetare pas kryerjes së obligimeve, ngase kjo të dërgon në shkallën e të dashuruarve.

**E treta:** Vazhdimësia në përmendje të Tij me gjuhë, me zemër, me vepra dhe me gjendje, pjesa e tij në dashuri është aq sa është pjesa e tij në këtë përmendje.

**E katërta:** Ndikimi i dashurisë për të dashurin në momentet e ndezjes së epsheve dhe kthimi tek i dashuri(Allahu) edhe nëse kjo është e vështirë.

**E pesta:** Lidhja e zemrës me emrat dhe cilësitë e Tij, përjetimi dhe njohja e tyre dhe shëtitja në këtë kopsht të kësaj njohje dhe thellimi në të.

Ai që e njeh Allahun me emrat e Tij, cilësitë Tij dhe veprat e Tij do ta dojë Atë pa dyshim.

---

<sup>14</sup> Transmeton Buhariu(6502) prej hadithit të Ebu Hurejrës, Allahu qoftë i kënaqur me të.

Prandaj mohuesit e cilësive të Allahut, xhehmitë<sup>15</sup> ishin këputës të rrugës ndërmjet zemrave dhe arritjes tek i Dashuri (Allahu).

**E gjashta:** Përjetimi i mirësisë, bamirësisë, butësisë së Tij dhe begatit të Tij të fshehta dhe të dukshme, ngase këto e shtojnë dashurinë për Të.

**E shtata:** Më e rëndësishmja është thyerja e plotë e zemrës para Allahut të Lartësuar, dhe ky kuptim nuk mund të përshkruhet veçse duke treguar me emra dhe shprehje!

**E teta:** Vetmia me Të në kohën e zbritjes së Tij (në pjesën e tretë të natës) për të komunikuar me Të duke lexuar fjalën e Tij, duke qëndruar me zemër dhe duke u treguar me edukatë siç i ka hije robit, kur të qëndron para Tij, pastaj përmbyllja e kësaj me kërkim falje dhe pendim.

**E nënta:** Shoqërimi me ata që e duan Atë, me të sinqertë, përzgjedhja e fjalëve të tyre të mira sikurse i përzgjedh frytet e mira dhe të mos flasësh veçse kur të përzgjedhësh fjalë të mira të cilat je i bindur se do e shtojnë mirësinë e gjendjes tënde dhe janë të dobishme për të tjerët.

**E dhjeta:** Largimi nga çdo shkak i cili ndërhyjnë ndërmjet zemrës dhe Allahut të Lartësuar. Nga këto dhjetë shkaqe të cilat bëjnë që të dashuruarit të arrijnë në shkallën e dashurisë (së Allahut ndaj tyre) dhe arrijen tek i Dashuri (Allahu), e gjithë kjo kthehet në dy çështje: Të përgatiturit e shpirtit për

---

<sup>15</sup> Një grup i humbur të cilët i mohojnë cilësitë e Allahut (sh.p.)

këtë çështje dhe hapja e syrit të vëzhgimit. Vetëm prej Allahut vjen sukcesi.”<sup>16</sup>

Thotë, Allahu e mëshiroftë: “ndërsa urrejtja e saj është mosbesim /kufër”

Ai që urren diçka të cilën Allahu e ka zbritur, kjo urrejtje do t’ia zhduk veprat e tij, siç thotë i Lartësuari:

“Kjo sepse ata urryen atë që zbriti Allahu andaj ua asgjësoi veprat e tyre.” (Muhamed, 9)

Urrejtja dhe neveria ndaj fesë së Allahut apo ndaj asaj që Allahu e ka ligjësuar për robërit e Tij, bënë që të shkatërrohen veprat.<sup>17</sup>

Thotë: “Shumica e njerëzve nuk e duan të Dërguarin.”

Do të thotë me dashuri të vërtetë, të njëmendët, që buron prej zemrës, që sjell si rezultat pasimin e tij, apo ecjen pas gjurmëve të tij, pastrimi dhe lavdërimi i Allahut qoftë mbi të.

Ka thënë i Lartësuari:

“Thuaju: Nëse e doni Allahun, ejani pas meje atëherë do të ju dojë Allahu dhe do t’ua falë mëkatet tuaja. Allahu është Falës, Mëshirues.” (Ali Imran, 31)

Njëri prej selefëve ka pas thënë:

“Nuk është çështja të duash Atë, por çështja është të duhesh

---

<sup>16</sup> “Medarixh eSalikin”(3/19), Ibnul Kajim el-Xhevzi.

<sup>17</sup> Do të thotë dalje prej fesë(sh.p.)

prej Tij.”<sup>18</sup>

Do të thotë të të dojë Allahu dhe kjo nuk arrihet me pretendime, prandaj është thënë:

“E kundërshton Zotin, ndërsa e pretendon se e do Atë.

Ky është një shembull i keq i dashurisë.

Nëse dashuria jote do të ishte e vërtetë, do të ishte bindur Atij.

Ngase i dashuruari, ndaj atij që e do është i bindur.”

Vetëm prej Allahut vjen sukcesi dhe vetëm prej Tij vjen ndihma.

---

<sup>18</sup> Tefsiri i Ibn Kethirit(2/32)



## Çështja e tretë: Vendosmëria për ta vepruar atë.

“Çështja e tretë: Vendosmëria për ta vepruar, shumica prej njerëzve:

E njeh (urdhrin apo ndalesën) dhe e do, mirëpo nuk vendos për ta vepruar nga frika se do të ndryshojë diçka prej të mirave të dynjasë.”

Çështja e tretë me të cilën obligohemi përballë gjërave me të cilat na ka obliguar Allahu i Lartësuar me to është të jemi të vendosur në të vepruarit e tyre.

E mësove atë (urdhrin apo ndalesën), e dashurove atë, pastaj vendos në zemrën tënde për ta vepruar atë. Prej lutjeve më të rëndësishme që janë transmetuar nga Profeti,

lavdërimi dhe shpëtimi i Allahut qoftë për të: *“O Allahu im, unë kërkoj prej Teje, përforcim në çështje dhe vendosmëri në rrugë të drejtë,”*<sup>19</sup> Thotë Ibn Kajimi në “Çelësi i shtëpisë së lumturisë”<sup>20</sup>: “Në këto dy fjalë është përmbledhur i gjithë shpëtimi, ndërsa atij personi që nuk i jepet kjo, atëherë kjo është për shkak të humbjes së këtyre dyjave apo njëres prej tyre.”

Njeriu ndodh që t’i njeh gjërat e mira dhe t’i dojë ato, mirëpo vendosmëria është e vogël dhe zemra nuk pranon për

---

<sup>19</sup> Transmeton Taberani, Allahu e mëshiroftë, në “Muxhemul-Kebir”(7136) prej hadithit të Sheddad ibn Evs, Allahu qoftë i kë naqur prej tij, si dhe e saktësoi Shejh Albani në “Silsiletu”(3228)

<sup>20</sup> “Miftehu Deru Sead”(1/142).

të vepruar, si për shembull: E njuh namazin, e do atë, dhe e di pozitën e tij dhe e di se sjellë të mirë të mëdha dhe dobi të shumta në këtë botë dhe në botën tjetër si dhe e di ndëshkimin e lënies së tij dhe nëse e pyet për të dhe pozitën e tij tek ai përgjigjet: E dua atë dhe nuk e urrej, mirëpo vendosmëria tek ai është e dobët.

Po ashtu mund të dëgjon këshilla dhe përkujtime, i do ato me të cilat këshillohet nuk i urren, mirëpo vendosmëria tek ai mund të jetë e paktë:

“Sikur ta vepronin atë me të cilën këshilloheshin do të ishte më mirë për ata dhe do t’ua shtonte vendosmërinë.” (Nisa, 66)

Fjala e tij: **“mirëpo nuk vendos për ta vepruar nga frika se do të ndryshojë diçka prej të mirave të dynjasë.”** Sikurse të ketë udhëheqësi, apo të ketë pasuri, apo pozitë të lartë frikësohet për të ndryshuar sikurse tek ai i cili ka pozitë të njerëzit prej bidatxhive, pastaj e njuh sunetin dhe e do atë, mirëpo ndalet në të vepruarit e tij madje ndalet edhe nga vendosmëria e të vepruarit e tij nga frika se mos ndryshon diçka prej dynjasë së tij, do të thotë mos i humbë ky autoritet, apo humbë kjo pozitë apo mos i humbë ky respekt. E gjen që thotë: Si ta veprojmë këtë gjë?!

Çfarë do të thonë pastaj këta njerëz tek të cilët kam këtë pozitë të madhe?!

## Çështja e katërt:

### Të vepruarit e saj

Çështja e katërt: Të vepruarit e saj, shumica e njerëzve kur të vendosin për ta praktikuar apo fillojnë e veprojnë dhe sa po t'i bëhet e qartë kjo hoxhallarëve (prej bidatxhive) të tyre apo atyre që i madhëron ai, e lë veprën për shkak të tyre.

Çështja e katërta: Të vepruarit, e mësove, e pëlqeve, vendose atëherë praktikoje dhe ji i vazhdueshëm në praktikim, çdo vepër në kohën e vet, ruaju nga zvarritja dhe neglizhenca, përkundrazi nxito dhe shpejto për ta praktikuar atë:

“Shpejtoni në faljen e Zotit tuaj.” (Ali Imran, 33)

Në hadith qëndron:

“Nxitoni në vepra të mira, sepse do të ketë sprovë sikurse ngryset errësira e natës.”<sup>21</sup>

Njeriu duhet të nxiton dhe shpejton dhe kur të vjen koha e veprës nuk duhet të neglizhon. Është pyetur Profeti, lavdërimi dhe shpëtimi i Allahut qoftë për të:

“Cila vepër është më e dashur tek Allahu?” Tha: “*Namazi në kohën e vet.*”<sup>22</sup>

Kur të vjen koha e namazit e lë çdo gjë dhe nxiton drejt tij, po kështu për të gjitha adhurimet tjera kur të vjen koha e tyre

---

<sup>21</sup> Transmeton Muslimi(148) prej Ebu Hurejrës, Allahu qoftë i kënaqur me të.

<sup>22</sup> Transmeton Buhariu(527) dhe Muslimi(85) nga Abdullah ibn Mesudi, Allahu qoftë i kënaqur me të.

nxiton dhe shpejton në kryerjen e tyre dhe e përgatit vetën për të qenë i vazhdueshëm në praktikimin e tyre duke qenë i kujdesshëm me adhurime, për çdo adhurim nxiton në kryerjen e tij në kohën e vet.

Le të jetë i kujdesshëm njeriu nga zvarritja dhe neglizhenca, zbavitjet dhe preokupimet, le të largohet nga çdo gjë që e largon nga vepra dhe e preokupon ndaj adhurimit për të cilin është krijuar dhe është sjell për ta realizuar:

“Nuk i kam krijuar njerëzit dhe xhinët veçse që të më adhurojnë.” (Dharijat, 56)

Fjala e tij: **“dhe sa po t’i bëhet e qartë”** do të thotë sapo t’i mbërrij kjo dhe t’i bëhet e qartë ndalet nga veprimi për shkak të atyre që i madhëron prej hoxhallarëve (të devijuar) apo të tjerëve.

Ngjarja e Herakliut është e njohur kur i thirri parinë e Romës dhe atyre u tha: “O turmë e romakëve!

A do të jeni të qetë dhe të arsyeshëm nëse mbreti juaj e ndjek këtë Profet?! Ata u kthyen të skuqur e të tërbuar drejt dyerve dhe i gjetën të mbyllura. Kur Herakliu e pa largimin e tyre, u largua nga besimi dhe tha:

Kthemini ata përsëri dhe ju tha: “Unë i thash fjalët e mia për ta sprovuar vendosmërinë tuaj pas fesë suaj dhe atë e pashë!” I bënë sexhde atij dhe u bënë të kënaqur me të dhe kjo ishte

gjendja e fundit e Herakliut!”<sup>23</sup>

Kur iu shfaq atij kjo dhe iu bë e qartë kjo urrejtje e tyre u frikësua se mos i ndryshon dynjaja e tij, atëherë u kthye nga ajo që tha dhe mbeti në mosbesimin në të cilin ishte dhe shembuj të tillë ka shumë.

---

<sup>23</sup> Transmeton Buhariu (7,4553) nga Ibn Abasi, Allahu qoftë i kënaqur me të.

## Çështja e pestë:

### Të jetë e përligjur: E sinqertë dhe e saktë.

“Kjo sepse shumica e atyre të cilët veprojnë nuk janë të sinqertë, e nëse janë të sinqertë vepra e tyre nuk është e saktë.”

Njeriu kur e di (urdhrin apo ndalesën), e do dhe është i vendosur dhe e vepron atë, duhet të jetë i përkushtuar që të jetë vepra e tij e sinqertë për Allahun dhe në të njëjtën kohë të jetë e saktë, në përputhje me sunetin e të Dërguarit të Allahut, paqja dhe lavdërimi i Allahut qoftë për të. Në qoftë se vepra nuk është e sinqertë, nuk e pranon atë Allahu edhe nëse është e shumtë, thotë Allahu i Lartësuar në hadith kudsij:

“Unë jam më i panevojshmi prej ortakëve për shirk, kush vepron një vepër dhe më shoqëron Mua me të tjerë, e braktisi atë dhe veprën e tij.”<sup>24</sup>

Po kështu nëse vepra nuk është e saktë sipas sunetit, nuk e pranon Allahu, thotë Profeti, paqja dhe lavdërimi i Allahut qoftë për të:

“Kush vepron një vepër që nuk është sipas fesë sonë, ajo është e refuzuar.”<sup>25</sup>

Vepra nuk pranohet veçse nëse është e sinqertë për Allahun dhe në pajtim me udhëzimin e të Dërguarit fisnik, paqja dhe

---

<sup>24</sup> Transmeton Muslimi(2985) prej Ebu Hurejrës, Allahu qoftë i kënaqur me të.

<sup>25</sup> Transmeton Buhariu në “Kitebul Bujua” dhe shiko fjalët e Hafidh Ibn Haxherit në Fet’hul Bari, si dhe Muslimi(1718) nga hadithi Aishes, Allahu qoftë i kënaqur me të.

shpëtimi i Allahut qoftë për të.

Me këto vepra bëhet e mirë, e pranuar, thotë Allahu i Lartësuar:

“Ai është i cili ka krijuar vdekjen dhe jetën, për të ju sprovuar cili prej jush është më vepër mirë, Ai është i Plotfuqishmi, Falësi” (Mulk, 2)

Ka thënë Fudajl ibn Ijadi, Allahu e mëshiroftë, për fjalën e Tij:

*“për të ju sprovuar cili prej jush është më vepër mirë.”*  
Thotë: “Më e sinqertë dhe më e saktë.” I është thënë: “O Ebu Alij! Çfarë do të thotë më e sinqertë dhe më e saktë?” Është përgjigjur: “Nëse vepra është e sinqertë, por nuk është e saktë nuk pranohet, gjithashtu nëse është e saktë, por nuk është e sinqertë nuk pranohet derisa të jetë e sinqertë dhe e saktë.

E sinqertë është nëse është vetëm për Allahun, ndërsa e saktë nëse është sipas sunetit.”<sup>26</sup>

---

<sup>26</sup> “Hiljetul-Eulije”(8/95)

## Çështja e gjashta:

### Kujdesi nga të vepruarit e ndonjë gjëje që e zhvlerëson atë.

“Njerëzit e devotshëm i kanë frikë nga prishja e veprave, siç tregon fjala e të Lartësuarit: *“E të zhduken veprat tuaja pa e Kuptuar.”* (Huxhurat, 2) Dhe ky (kujdes) është gjëja më e rrallë në kohën tonë.”

Kur e mëson, e do, je i vendosur për ta vepruar, e vepron dhe vepra jote është e sinqertë dhe e saktë, atëherë pas kësaj ji i kujdesshëm që të mos vish me ndonjë gjë e cila i shkatërron veprat e tua dhe i zhduk ato, thotë i Lartësuarit:

“E të zhduken veprat tuaja pa e kuptuar.” (Huxhurat, 2)

Ji i kujdesshëm që të mos vish me ndonjë gjë që i zhduk veprat e tua dhe i bënë ato të pavlefshme.

Do të ketë prej njerëzve që do të vinë në ditën e Kiametit me vepra të shumta dhe do të refuzohen vepra e tyre dhe vepra e tyre do të jenë të kota, kurse gjëja më e madhe që i shkatërron veprat është ortakëria/shirku me Allahun apo mohimi/kufri i Tij, thotë i Lartësuarit:

“Ty të është shpallur dhe atyre që ishin para teje, nëse do të bëje shirk do të shkatërrohej vepra jote dhe do të ishte prej të humburve. Përkundrazi vetëm Allahun adhuroje dhe ji prej falënderuesve.” (Zumr, 65-66)

Dhe thotë i Madhëruari:



“Kush mohon besimin, i është zhdukur vepra e tij dhe ai në botën tjetër do të jetë prej të humburve.” (Maide, 5)

Le të ruhet njeriu nga shkatërrueset e veprave dhe prej shkatërruesve të veprave janë syfaqësia dhe kërkimi i famës(namit), që të punon vepra në mënyrë që të shikohen apo të dëgjohen dhe të përmenden në mesin e njerëzve, nuk është qëllimi i tij në veprën i pastër për Allahun e Lartësuar.

Dhe në këtë gjendje le të mediton frikën e madhe të sahabve nga shkatërrueset e veprave me gjithë përsosurinë e veprave dhe mirësinë e gjendjes së tyre.

Ja, Thabit ibn Kajsi ibn Shemmesin, Allahu qoftë i kënaqur me të, kur zbriti ky ajet:

“Mos i ngrini zërat tuaj mbi zërin e Profetit dhe mos i flisni atij me zë të lartë siç bëni me njëri-tjetrin, e të zhduken veprat tuaja pa e kuptuar fare.” (Huxhurat, 2)

U frikësua shumë se mos po e përfshinë ky ajet atë. Nga Enes ibn Maliku, Allahu qoftë i kënaqur me të, tregohet se Profetit i mungoi Thabit ibn Kajsi.

Një person tha: “O i Dërguari i Allahut, unë do të njoftoj për të.” Shkoi tek ai dhe e gjeti të ulur në shtëpinë e tij me kokë të ulur. I tha: “Ç’është me ty?”

“Keq, e kam ngritur zërin mbi zërin e Profetit dhe më është zhdukur vepra ime dhe do të jam prej banorëve të zjarrit! Erdhi ky person dhe i tregoi Profetit, paqja dhe lavdërimi i Allahut qoftë për të, se ka thënë këtë e këtë, i tha:

“Shko tek ai dhe thuaji: Ti nuk je prej banorëve të zjarrit por je prej banorëve të Xhenetit.”<sup>27</sup>

Theubani, Allahu qoftë i kënaqur prej tij, transmeton se Profeti, paqja dhe shpëtimi i Allahut qoftë për të, se ka thënë:

“I di disa njerëz prej umetit tim që do të vinë në ditën e Kiametit me vepra të mira sikurse kodrat, ndërsa Allahu do t'i bënë ato hi e pluhur!”

Theubani thotë: “O i Dërguari i Allahut! Na i përshkruaj ata, në mënyrë që të mos jemi prej tyre pa e ditur.” Tha: “Ata janë vëllezërit tuaj dhe nga lëkura juaj, falën natën sikurse edhe ju, mirëpo ata janë njerëz të cilët kur të vetmohen me ndalesat e Allahut i shkelin ato.”<sup>28</sup>

Të devotshmit kishin frikë nga shkatërrimi i veprave, dhe ka dallim ndërmjet të devotshmeve me veprat e tyre me jo të devotshmit, jo të devotshmit kur e kryen ndonjë vepër të mirë mburret me të:

“Ata të shprehin ty mirënjohje (ta përmendin) që u bënë muslimanë.

Thuaj: “Pranimin tuaj të fesë islame mos ma njihni (mos ma përmendni) mua, por nëse jeni të sinqertë All-llahu juve ju bëri mirë, kur ju udhëzoi për besim.” (Huxhurat, 17)

Kurse i devotshmi kryen vepra të mira dhe ai është i

---

<sup>27</sup> Transmeton Buhariu(3613,4846).

<sup>28</sup> Transmeton Ibn Maxheh(4245) dhe e saktësoi Albani në “Silsiletu Sahiha”(505)

ndrojtur se mos i zhduket dhe nuk i pranohet, siç ka thënë Allahu i Lartësuar:

“Dhe ata të cilët japin, ndërsa zemrat e tyre janë të frikësuar sepse e dinë se do të kthehen tek Zoti i tyre.” (Mu’minun, 60)

E ka pyetur Aishja, Allahu qoftë i kënaqur me të, Profetin, paqja dhe shpëtimi i Allahut qoftë për të: *“A është ai që bënë amoralitet, vjedh dhe pi alkool?”* Është përgjigjur:

“Jo, o bija e Ebu Bekrit apo bija e të sinqertit! Por është ai person që agjëron, jep lëmosh dhe falet dhe frikësohet se nuk do të pranohen këto vepra prej tij.”<sup>29</sup>

Dhe Allahu i Madhëruar thotë:

“Vërtet, Allahu pranon vetëm prej të devotshmëve.” (Maide, 27)

Do të thotë janë të devotshëm me Allahun në këto vepra të cilat i kanë kryer, që të jenë veçanërisht për Allahun dhe në përputhje me sunetin e Profetit, të devotshmit kanë frikë nga zhdukja e veprave.

Thotë tabi’ini<sup>30</sup> i vlefshëm Abdullah ibn Ebi Mulejke, Allahu e mëshiroftë:

“I kam arritur tridhjetë shokë të Profetit, paqja dhe

---

<sup>29</sup> Transmeton Tirmidhiu(3175), Ibn Maxhe(4198) dhe citimi është marrë prej tij dhe e saktësoi Shejh Albani në “Silsiletu Sahiha”(162).

<sup>30</sup> Gjenerata menjëherë pas shokëve të Profetit, paqja dhe lavdërimi i Allahut qoftë të.

lavdërimi i Allahut qoftë për të, secili kishte frikë nga hipokrizia!”<sup>31</sup>

Thotë Hasan Basriu, Allahu e mëshiroftë:

“Vërtet, besimtari ka bashkuar mes veprave të mira dhe frikës, ndërsa hipokriti ka bashkuar mes veprave të këqija dhe sigurisë!”<sup>32</sup>

Bënë vepra të këqija dhe ndihet i sigurt, kurse besimtari bënë vepra të mira dhe ndihet i frikësuar se mos i refuzohet vepra e tij dhe nuk pranohet.

Qëllimi është se njeriu duhet të jetë i vëmendshëm nga shkatërrimi i veprave.

---

<sup>31</sup> Transmeton Buhari në “Kitebul-Iman” Kapitulli: “Frika e besimtarit nga zhdukja e veprave pa e kuptuar.” Ibn Ebi Hajthemeh në “Terikh” siç qëndron në “Fet’hul Barij” dhe Hilali në “Sunneh”(1081)

<sup>32</sup> “Zuhd”(985) Ibn Mubarekut

## Çështja e shtata: Përqendrimi në të

Çështja e shtatë: Vendosmëria në të vërtetën dhe frika nga përfundimi i keq, siç tregon fjala e tij: “Ka prej jush që bëjnë vepra të Xhenetit dhe i përmbyllet jeta me vepra të banorëve zjarrit.”

Dhe kjo është po ashtu nga gjërat më së shumti që u frikësohen të devotshmit edhe kjo është e rrallë në kohën tonë.

Çështja e shtatë, njëkohësisht dhe e fundit, që obligohemi përballë gjërave me të cilat jemi të urdhëruar nga Allahu është “përqendrimi në të”, që të përkushtohet njeriu në vazhdimësi në të vërtetën, në udhëzim dhe në zbatim të fesë së Allahut deri në vdekje.

Ka thënë Sufjan ibn Abdullah eth-Thekafij, Allahu qoftë i kënaqur me të:

“Thash: O i Dërguari i Allahut! Më thuaj për Islam një fjalë për të cilën nuk do ta pyes më as kë pos teje?”

Tha: “Thuaj: Kam besuar Allahun, pastaj përqendrohu në këtë.”<sup>33</sup>

Le të jetë njeriu i qëndrueshëm dhe i përkushtuar në fenë e Allahut dhe t'i lutet Allahut të Madhëruar vazhdimisht që ta përforcoj në të, thotë i Lartësuari:

---

<sup>33</sup> Transmeton Muslimi(38).

“Allahu i përforcon ata që besuan me fjalën e fortë në jetën e kësaj bote dhe në botën tjetër.” (Ibrahim, 27)

Muslimani e ka për obligim që t’i druhet përfundimit të keq, thotë Profeti, paqja dhe lavdërimi i Allahut qoftë për të:

“Ndokush prej jush do të vepron vepra të banorëve të Xhenetit, sa që mes tij dhe Xhenetit nuk mbetet veçse një bërryl, pastaj i paraprinë atij Libri (caktimi që është shënuar në Libër) dhe pastaj vepron me vepra të banorëve të zjarrit derisa të futet në të.”<sup>34</sup>

Kjo ishte arsyeja pse selefët kishin frikë nga ‘paraprimi i përfundimeve’, ‘paraprimi’ do të thotë çka u është paraprirë/përcaktuar në diturinë e Allahut për ta, ndërsa ‘përfundimeve’ do të thotë me çfarë do të përmbillet jeta e tyre në ditët e fundit dhe në çastet e fundit ku bëhet lamtumira e kësaj bote.<sup>35</sup>

Thotë Profeti, paqja dhe lavdërimi i Allahut qoftë për të:

“Ai që fjalët e fundit të tij janë: S’ka të adhuruar me meritë pos Allahut. Do të hyjë në Xhenet.”<sup>36</sup>

---

<sup>34</sup> Transmeton Buhari(3208), Muslimi(2643)

<sup>35</sup> Ka thënë Hafidh Ibn Rexheb, Allahu e mëshiroftë, në “Xhemiul-Ulum-vel-Hikem”(2/173, me recensim të Arnautit): “Selefët kishin frikë të madhe nga përfundimi i keq. Kishte prej tyre që nëse përmendej përfundimi i keq shqetësohej shumë. Dhe është thënë: “Vërtet, zemrat e të devotshmëve janë të lidhura me përfundimet, duke thënë: Si do të përmbillet jeta jonë! Dhe zemrat e të singertëve janë të lidhura me atë që u është paraprirë duke thënë: Çfarë na u është paraprirë neve?!”

<sup>36</sup> Transmeton Ebu Davudi(3116) nga Muadh ibn Xhebel, Allahu qoftë i kënaqur me të, si dhe e saktësoi Shejh Albani.

Kështu që, ka nevojë muslimani vazhdimisht e gjithnjë që t'i lutet Zotit të tij të Madhëruar, që ta përforcoj atë dhe të mos e devijoj zemrën tij, thotë Ummu Seleme, Allahu qoftë i kënaqur me të: “Lutja më e shpeshtë e Profetit, paqja dhe lavdërimi i Allahut qoftë për të:

“O rrotullues i zemrave! Përforcoje zemrën time në fenë tënde.”

Thotë: “Thash: O i Dërguari i Allahut! Pse është lutje jote më e shpeshtë: “*O rrotullues i zemrave! Përforcoje zemrën time në fenë tënde?!*” Tha: “O Ummu Seleme! Nuk ka prej bijve të Ademit veçse zemra e tij është ndërmjet dy gishtërinjve prej gishtërinjve të Allahut. Atë që do e udhëzon, atë që do e devijon!”

Si dhe ka ardhur te Buhariu dhe Muslimi se Profeti, paqja dhe lavdërimi i Allahut qoftë për të, thoshte në lutjen tij:

“O Allahu im, Ty të jam dorëzuar, në Ty kam besuar, dhe tek Ti jam mbështetur, dhe me pendim tek Ti jam kthyer, për emrin Tënd armiqësohem.

O Allahu im, kërkoj mbrojtje me krenarinë Tënde, s’ka të adhuruar me meritë pos Teje, që të mos më devijosh mua. Ti je i Gjalli i Cili nuk vdesë, ndërsa njerëzit dhe xhinët vdesin.”<sup>37</sup>

Dhe çdo herë kur dilte prej shtëpisë thoshte:

“O Allahu im, kërkoj mbrojtje Tënde që të mos shkoj në

---

<sup>37</sup> Transmeton Buhariu(7383), Muslimi(2717) Teksti është prej hadithit të Ibn Abasit, Allahu qoftë i kënaqur me të.

humbje, e as dikush të mos më dërgoj në humbje;

Kërkoj mbrojtjen Tënde që të mos rrëshqasë nga e vërteta, e as që të bëjë dikë që të rrëshqas; Kërkoj mbrojtjen Tënde, që të mos dëmtoj askënd dhe as të më dëmtoj mua;

Kërkoj mbrojtjen Tënde, që të mos sillem si injorant e as ndaj meje ndokush të sillet si injorant.”<sup>38</sup>

Siç shihet, robi duhet të kërkoj prej Zotit të tij të Lartësuar, që të mos devijoj dhe të shmanget si dhe e lut Zotin e tij të Lartësuar, që të përforcoj zemrën e tij me besim dhe i merr shkaqet që e përforcojnë dhe e përqendrojnë dhe prej tyre është që të jetë i përkushtuar gjithnjë dhe vazhdimisht për ta përmirësuar të fshehtën e tij që është mes tij dhe Allahut.

Për këtë arsye kanë thënë dijetarët:

Nuk është e njohur për atë që ka qenë e mirë e fshehta e tij dhe ka qenë i drejtë besimi i tij mes tij dhe Allahut, që t'i është përmbyllur jeta e tij me përfundim të keq.

Ka thënë Abdul-Hak Ish'bili, Allahu e mëshiroftë:

“Dhe dije se përfundimi i keq- Allahu na ruajt prej tij- nuk është për atë që ka qenë i përkushtuar dhe ka pasur të fshehtën e tij të rregulluar, mirëpo përfundimi i keq është për atë që ka pasur të prishur mendjen e tij apo ka qenë në vazhdimësi në mëkate të mëdha dhe i ka dhënë përparësi atyre

---

<sup>38</sup> Transmeton Ebu Davudi(5094), Ibn Maxhe(3884) nga hadithi i Ummu Selemes, Allahu qoftë i kënaqur me të. E saktësoi Shejh Albani, Allahu e mëshiroftë.



dhe ndodhë që e mbizotëron kjo derisa t'i vjen vdekja para pendimit dhe të merret para se ta rregullon të brendshmen e tij dhe e mund Shejtani në këtë gjendje shokuese dhe ndërhyne tek ai në këtë në këtë gjendje të trishtueshme.”<sup>39</sup>

Për këtë dëshmon disa versione të transmetuara të këtij hadithi se Profeti, paqja dhe lavdërimi i Allahut qoftë për të, ka thënë:

“Dikush prej juve vepron vepra të banorëve të Xhenetit siç ju duket njerëzve.”

Që do të thotë se në fshehtësinë e tij nuk ishte kështu.

Allahu qoftë i kënaqur me të.

Prandaj robit i takon që të përpiqet për ta përmirësuar të fshehtën e tij dhe ta kulloj me sinqeritet dhe vërtetësi, e t'i largoj nga zemra e tij smirën, zilinë dhe mbeturinat e zemrës dhe ligësitë e egos, në lutje të transmetuar nga Profeti, paqja dhe shpëtimi i Allahut qoftë për të, thuhet:

“Shëroi sëmundjet e zemrës time.”<sup>40</sup>

Robi duhet ta përmirësoj të brendshmen e tij dhe t'i lutet Zotit të tij që ta përqendroj në të vërtetën dhe në udhëzim, t'i mundësoj që të jeton si musliman dhe të vdesë si besimtar dhe t'ia përmirësoj atij fenë e cila është mburojë e çështjes së tij

---

<sup>39</sup> “El-Akibetu fi dhikril mevt”(fq.180) teksti është prej Ibn Kajimit në “Xheuabul Kefij”(fq.183, derul minhexh)

<sup>40</sup> Transmeton Ebu Davudi(1510), Tirmidhiu(3551) dhe e bëri hasen, Ibn Maxhe(3830) prej hadithit të Ibn Abasit, Allahu qoftë i kënaqur me të. Si dhe e saktësoi Shejh Albani, Allahu e mëshiroftë.

dhe t'ia përmirësoj dynjanë në të cilën është jeta e tij dhe t'ia përmirësoj botën tjetër në të cilën është kthimi i tij dhe t'ia bëjë jetën e tij shtim i çdo mirësie, ndërsa vdekjen e tij shpëtim prej çdo fatkeqësie. Dhe në këtë kuptim janë transmetuar lutje të shumta nga Profeti ynë, paqja dhe shpëtimi i Allahut qoftë për të.

Këto janë shtatë çështje me të cilat jemi të obliguar në raport me gjërat me të cilat jemi të obliguar nga Allahut të Lartësuar.

E lus Allahun Bujar, Zotin e Fronit madhështor, që të na mundëson të gjithëve t'i realizojmë këto dhe që të na udhëzon në rrugën e vërtetë dhe të përmirëson të gjithë çështjen tonë dhe të mos na dorëzon në vetën tonë as për një lëvizje syri.

Lutja jonë e fundit është: Falënderimi është për Allahun, Zotin e botëve.

Mëshira e Allahut, shpëtimi dhe begatia e tij qoftë për robin dhe të Dërguarin e Tij, Muhamedin, familjen e tij dhe të gjithë shokët e tij.